Dosarul:nr.2ac-448/23 Judecător: Octavian
Dvornic 2-21084045-02-2ac-28072023

D E C I Z I E

19 martie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Nelea Budăi

Judecătorii Ina Dutca şi Marina Anton

Grefier Ecaterina Mihailov

examinând în ședința publică apelul declarat de ***** în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de S.A „Accent Electronic” către Serviciul Vamal cu privire la restituirea sumei, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 martie 2023, prin care acțiunea a fost respinsă.

c o n s t a t ă:

La 04 iunie 2021, S.A „Accent Electronic” prin intermediul reprezentatului Bordian Lilia ce acționează în temeiul procurii din 06 iunie 2021 a depus la Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani o cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova solicitând impunerea Serviciului Vamal al Republicii Moldova la acțiune, prin realizarea acțiunii de restituire „Accent Electronic” SA, a sumei garanției pentru ofertă în mărime de 22 774,75 lei, transferată de către „Accent Electronic” SA, în cadrul licitației deschise pe platforma de organizare a achizițiilor achiziții.md cu ID: ocds-b2wdpl-MD-1603889308361 (21030000).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 10 iunie 2021 s-a dispus declinarea competenței judecătorului specializat în materie de contencios administrativ de la examinarea cauzei civile la cererea Societății pe Acțiuni „Accent Electronic” împotriva Serviciului Vamal cu privire la obligarea restituirii garanției pentru oferta din cadrul licitației deschise.

Prin încheierea președintelui interimar al Judecătoriei Chișinău din 05 iulie 2021 s-a dispus redistribuirea cauzei nr. 3-1602/2021 la cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Accent Electronic” împotriva Serviciului Vamal privind obligarea restituirii sumei garanției pentru oferta din cadrul licitației deschise, aleatoriu, prin intermediul

PIGD, unui judecător din cadrul Judecătorie Chișinău sediul specializat în materie civilă, pentru examinare.

Potrivit Programului Integrat de Gestionare a dosarelor, cauza nominalizată la 06 iulie 2021 a fost repartizată judecătorului Octavian Dvornic.

În motivarea acțiunii a indicat că ***** a participat în luna noiembrie 2020, la licitația aferentă achiziționării tehnicii de calcul, licitație deschisă pe platforma de organizare a achizițiilor - achiziții.md, cu ID: ocds-b2wdpl-MD- 1603889308361 (21030000).

Solicitatul ofertei/autoritatea contractantă a fost pârâtul - Serviciul Vamal al Republicii Moldova. Conform cerințelor art. 68 al Legii nr. 131/03.07.2015, privind achizițiile publice, în cazul achiziției de bunuri, servicii și lucrări, operatorul economic va depune, odată cu oferta, și garanția pentru ofertă. Astfel, în strictă conformitate cu cerințele legislației în vigoare, reclamantul a depus toate actele solicitate inclusiv, garanția la ofertă în mărime totală de 23 460 lei.

Oferta prezentată de reclamant, a fost desemnată câștigătoare (Scrisoarea Serviciului Vamal nr. 28/09-14523 din 18 noiembrie 2020), urmând etapa de semnare a contractului de achiziții publice. Menționează, că potrivit art. 74 alin.(4) al Legii 131/03.07.2015, se interzice, la momentul încheierii contractului de achiziții publice, modificarea unor elemente ale ofertei câștigătoare, impunerea de noi cerințe ofertantului câștigător sau implicarea oricărui alt ofertant decât cel care a prezentat oferta cea mai avantajoasă.

Reclamantul indică că în pofida acestui fapt, pârâtul a modificat condițiile contractului, prezentând reclamantului spre semnare proiectul contractului conținând alți termeni decât cei indicați în oferta câștigătoare, impunând astfel cerințe noi ofertantului câștigător. În acest fel, pârâtul a modificat unilateral termenul limită de livrare anunțat de reclamant în ofertă și acceptat de pârât (30 zile de la semnarea contractului), stabilind unul mai mic.

La acest capitol, atrage atenția asupra faptului că, pe lângă aceea că termenul de livrare - 30 zile, a fost indicat în oferta prezentată și acceptată de pârât, pârâtul a solicitat suplimentar, la data de 18 noiembrie 2020, indicarea cu exactitate a termenului de livrare. Astfel, prin scrisoarea din 24 noiembrie 2020, reclamantul a reiterat termenul de livrare - 30 zile din momentul semnării contractului. Deci, pârâtul cunoscând și acceptând în bună cunoștință de cauză termenul de livrare anunțat de reclamant în ofertă, intenționat la prezentarea contractului, a modificat termenul de livrare acceptat anterior.

Reclamantul mai indică că data contractului a fost indicată anticipat (01 decembrie 2020), prin derogare de la prevederile art. 31 alin.(7) al Legii nr. 131 din 03.07.2015, potrivit căruia, contractul de achiziții publice se consideră încheiat la data semnării acestuia de către părți. Respectiv, data contractului urmează să coincidă cu data semnării de facto a contractului de către ambele părți. Cu referire la aceasta menționează că potrivit art. 31 alin.(6) al Legii nr. 131 din 03.07.2015, privind achizițiile publice, față de ofertantul a cărui ofertă este desemnată câștigătoare, în documentația de atribuire poate fi inclusă cerința semnării contractului de achiziții publice în termen de 10 zile de la data la care i-a fost remis spre semnare. Menționează că documentația standard aferentă licitației

în cauză nu prevedea numărul de zile în interiorul căruia contractul trebuie semnat. Respectiv, aplicând prevederile legislației în vigoare, reclamantul ar fi putut semna contractul în termen de 10 zile de la remiterea spre semnare. Indicând anticipat data semnării contractului (care nu ar fi coincis nicidecum cu data semnării de facto a contractului), pârâtul a lezat încă o dată drepturile și interesele reclamantului, reducând și în acest mod durata termenului de livrare.

Indică că pârâtul a acționat cu rea credință, inducând în eroare și Agenția Achiziții Publice. Astfel, potrivit art.31 alin.(7) al Legii nr.131 din 03.07.2015 contractul de achiziții publice se consideră încheiat la data semnării acestuia de către părți și intră în vigoare din momentul înregistrării lui în modul stabilit de prezenta lege, iar potrivit art.74 alin.(8) al Legii nr.131/03.07.2015, contractul de achiziții publice/acordul-cadru pentru care sursele financiare se alocă din bugetul de stat/bugetul local se înregistrează obligatoriu la una din trezoreriile regionale ale Ministerului Finanțelor și intră în vigoare la data înregistrării sau la o altă dată ulterioară prevăzută de acesta după înregistrare la una din trezoreriile regionale ale Ministerului Finanțelor.

Astfel, neavând contractul semnat de părți, pârâtul a prezentat Agenției Achiziții Publice informații cu privire la contract, prezentând informații neveridice aferente acestuia, înregistrând, astfel, un contract inexistent de fapt, lucru este confirmat de însăși pârât în scrisoarea din 07 decembrie 2020 şi pe site-ul Agenției Achiziții Publice se regăseşte informația cu privire la atribuirea contractului de achiziții publice către reclamant. Deci, pe lângă faptul că pârâtul a impus condiții suplimentare reclamantului, acesta a dus în eroare autoritățile statului, înregistrând un contract care de facto nu era semnat.

Cu referire la principiul bunei-credințe, consfințit la art.11 Cod civil, potrivit căruia buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic, reclamantul a intenționat să acționeze cu bună-credință, încercând să verifice disponibilitatea livrării bunurilor în interiorul termenilor modificați unilateral de către pârât. Astfel reclamantul depunând toată diligența necesară, a încercat să convină cu producătorul livrarea mai rapidă a echipamentelor, ca să se poată încadra cu livrarea până la data de 24 decembrie, însă reieșind din situația globală de deficit a echipamentelor electronice, producătorul nu a putut garanta livrarea în termenii solicitați de pârât.

Indică reclamantul că în aceste circumstanțe reclamantul nu a putut accepta condițiile dezavantajoase impuse de pârât, în raport cu cele anunțate anterior și a anunțat despre imposibilitatea semnării contractului în asemenea condiții, prezentând argumentele corespunzătoare (prin scrisoarea nr. 89/20 din 10 decembrie 2020; nr. de intrare al Serviciului Vamal - 29090 din 10 decembrie 2020).

Reclamantul mia susține că așa cum pârâtul nu a întreprins nimic pentru a înlătura neconcordanțele depistate în proiectul contractului, care au făcut imposibilă semnarea acestuia de către reclamant, la data de 10 februarie 2021, reclamantul a expediat la adresa pârâtului scrisoarea nr. 21/21, prin care a solicitat restituirea garanției pentru ofertă în mărime de 23460 lei, la care nu a primit nici un răspuns. Atenționează, că din momentul înștiințării pârâtului despre imposibilitatea semnării contractului, din motive imputabile

acestuia, până la solicitarea restituirii sumei garanției au trecut 2 luni, perioadă în care pârâtul nu a acționat în nici un fel pentru a soluționa situația creată, astfel încât reclamantul a considerat întemeiat că semnarea contractului nu mai poate avea loc, solicitând respectiv restituirea sumei garanției pentru ofertă.

În context, menționează că până în prezent, pe portalul de achiziții publice, licitația nu are un statut finalizat, având statut de ”Evaluare”, iar toate ofertele prezentate fiind anulate.

La data de 26 aprilie 2021, reclamantul a expediat repetat pârâtului notificarea nr. 40/21 prin care la fel a solicitat restituirea garanției pentru ofertă. Și de această dată solicitarea nu a fost satisfăcută, pârâtul refuzând expres, prin scrisoarea nr. 28/09-6068 din 04 mai 2021, recepționată de reclamant la data de 06 mai 2021, restituirea sumei garanției pentru ofertă. Totodată pârâtul a menționat că suma de 23 460 lei, este mai mare de 1% din valoarea ofertei, stabilită în documentele de licitație, de aceea excedentul acesteia, în sumă de 686,25 lei, urmează a fi restituit. Respectiv, la data de 07 mai 2021, Serviciul Vamal a restituit suma de 685,25 (în loc de 686,25 lei anunțată în scrisoare), în aceste condiții, suma garanției revendicată de reclamant constituie 22 774,75 lei.

Reclamantul menționează că în scrisoarea nr. 28/09-6068 din 04 mai 2021, pârâtul invocă faptul că în documentația standard pentru achiziția în cauză, termenul de livrare este 20 decembrie 2020, pe când proiectul contractului prevede termenul de 24 decembrie 2020, așadar considerând că nu există o lezare a drepturilor reclamantului. Aparent sună corect, dar pârâtul nu a menționat nimic despre faptul, că în oferta prezentată de reclamant și acceptată de către pârât, termenul de livrare indicat, este 30 zile. Acest termen este indicat în formularul F4.2. (formular tipizat, obligatoriu, unde se completează inclusiv termenul de livrare), formular care este parte integrantă a ofertei și care repetat menționează că a fost acceptată de către pârât, prin scrisoarea nr. 28/09-14523.

Reclamantul reiterează că a acționat cu bună-credință și a încercat să clarifice dacă livrarea bunurilor ar putea avea loc în termeni mai restrânși, cu toate că avea temei legal de a refuza imediat semnarea contractului cu condiții modificate. Astfel, în urma negocierilor cu producătorii, reclamantul nu a obținut garanții care i-ar fi permis semnarea contractului cu termeni de executare mai mici decât cei anunțați anterior în ofertă.

Cu referire la prevederile art.1039 Cod civil, răspunsul prin care se acceptă oferta și care prezintă condiții adiționale sau condiții diferite ce nu afectează esențial condițiile ofertei constituie o acceptare dacă oferta nu prevede expres că nu se va accepta nici o condiție adițională ori diferită, precum și dacă ofertantul nu obiectează la ele fără întârziere nejustificată. Dacă ofertantul nu obiectează, contractul se încheie în condițiile ofertei, cu modificările care se conțin în acceptare.

În acest sens reclamantul menționează în primul rând că pârâtul a acceptat oferta fără a prezenta careva modificări, iar reclamantul a obiectat referitor la modificarea abuzivă a condițiilor ofertei, care a avut loc după acceptarea ofertei, modificare pe care o consideră de altfel esențială, deoarece se referă la termenul de livrare a bunurilor. Așadar, în scrisoarea din 10 decembrie 2020, reclamantul a anunțat pârâtul că nu poate semna contractul cu modificările prezentate, modificări care reduceau termenul de livrare a

bunurilor, reducere a termenului suficientă pentru a periclita buna executare a contractului, mai ales în contextul situației globale de deficit a echipamentelor electronice.

Cu referire la articolul 68 alin.(4) lit. b) al Legii nr. 131, invocat de pârât, menționează că acesta nu este relevant și nu poate fi invocat în speță. Astfel, potrivit articolului în cauză, autoritatea contractantă prevede în documentația de atribuire cerințele față de emitent, forma, cuantumul și alte condiții de bază ale garanției pentru ofertă, precum și cerințele față de operatorul economic care depune garanția pentru ofertă, în cazul în care ofertantul câștigător nu semnează contractul de achiziții publice. Astfel, conform documentației de atribuire, în cazul în care ofertantul refuză semnarea contractului, garanția pentru ofertă nu va fi restituită.

În context, menționează că în vederea aplicării corecte a prevederilor în cauză, pârâtul a omis să aplice concomitent prevederile art. 74 alin.(4) al Legii nr. 131/2015, care stipulează că nu se permite la momentul încheierii contractului de achiziții publice, modificarea unor elemente ale ofertei câștigătoare, impunerea de noi cerințe ofertantului câștigător sau implicarea oricărui alt ofertant decât cel care a prezentat oferta cea mai avantajoasă.

Așadar, consideră că nu-i poate fi imputa vinovăția pentru acțiuni care nu au fost realizate și/sau nu au putut fi influențate de acesta. În condițiile în care reclamantul ar fi refuzat neîntemeiat semnarea contractului, refuzul de a restitui garanția ar fi fost logic și evident, deoarece anume în aceasta constă mecanismul juridic al garanției, de a garanta semnarea contractului. Însă, în contextul în care reclamantului i-au fost impuse condiții diferite decât cele anunțate și acceptate la etapa de ofertare, refuzul restituirii garanției este unul ilegal.

Rezumând, situația creată se prezintă în felul următor: Pârâtul a anunțat licitația de tip deschis pentru achiziționarea tehnicii de calcul. Reclamantul a prezentat oferta aferentă licitației anunțate. Pârâtul a acceptat oferta prezentată și a desemnat-o câștigătoare.

Pârâtul, a prezentat proiectul contractului spre semnare, modificând unilateral, la momentul semnării contractului, respectiv după acceptarea ofertei, condițiile ofertei prezentate de reclamant, încălcind astfel, în mod evident prevederile art.74 alin.(4) al Legii nr. 131/03.07.2015 potrivit căruia, se interzice la momentul încheierii contractului de achiziții publice, modificarea unor elemente ale ofertei câștigătoare, impunerea de noi cerințe ofertantului câștigător sau implicarea oricărui alt ofertant decât cel care a prezentat oferta cea mai avantajoasă. Astfel, conform ofertei prezentate de reclamant și acceptate de către pârât, termenul de livrare a fost stabilit până la 30 zile din momentul semnării contractului, iar proiectul contractului conținea o dată fixă - 24 decembrie 2020.

Reclamantul nu s-a putut angaja în raporturi contractuale vădit dezavantajoase, care puteau duce iminent la imposibilitatea executării corespunzătoare a obligațiilor contractuale.

Reclamantul a informat pârâtul despre imposibilitatea semnării contractului cu condiții unilateral modificate de către pârât. Pârâtul nu a soluționat situația creată, respectiv nu a eliminat neconcordanțele invocate de către reclamant. Drept urmare,

reclamantul a solicitat de două ori, restituirea garanției reținute nejustificat de către pârât, însă pârâtul a refuzat restituirea garanției.

Reclamantul indică că în scopul soluționării amiabile a expediat în adresa pârâtului la data de 10 februarie 2021, scrisoarea nr. 21/21, prin care a solicitat restituirea garanției pentru ofertă, iar la data de 26 aprilie 2021, reclamantul, a expediat repetat notificarea nr. 40/21 prin care la fel a solicitat restituirea garanției pentru ofertă.

Potrivit art.1979 Cod civil, dacă o persoană obține o îmbogățire nejustificată (persoană îmbogățită) care se atribuie la dezavantajul suferit de o altă persoană (persoană dezavantajată), ea este obligată față de persoana dezavantajată să restituie îmbogățirea.

La fel, potrivit art.1981 alin.(4) Cod civil, îmbogățirea este nejustificată dacă persoana dezavantajată a oferit-o pentru un scop care nu este atins sau în considerarea unei așteptări care nu s-a realizat; persoana îmbogățită a cunoscut sau trebuia în mod rezonabil să cunoască despre acel scop sau acea așteptare.

Cu referire la aceasta atenționează, că pârâtul cunoștea despre prevederile legale care interzic stipularea de noi condiții după atribuirea contractului de achiziții publice, dar nu le-a respectat, punând reclamantul, în situația de a fi nevoit de a nu semna un contract în condiții vădit neavantajoase.

Reclamantul își întemeiază pretențiile din acțiune în temeiul art.31 alin.(6), alin.(7), 68 alin.(1), alin.(4), lit. b), art.74 alin.(4), alin.(8) al Legii nr. 131/03.07.2015 privind achizițiile publice; art.art.11, 1039, 1979, 1981 alin.(4) Cod civil, art. 161, 189, 206 (1) lit. c), 208 alin.(4) Cod administrativ și solicită Serviciului Vamal al Republicii Moldova să restituire ***** suma garanției pentru ofertă în mărime de 22 774,75 lei, transferată de către S.A „Accent Electronic” în cadrul licitației deschise pe platforma de organizare a achizițiilor achiziții.md cu ID: ocds-b2wdpl-MD1603889308361 (21030000).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 martie 2023, cererea de chemare în judecată înaintată de S.A „Accent Electronic” a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 04 aprilie 2023, ***** a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 martie 2023, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată, să fie admisă.

Prin încheierea Colegiului Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2023 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de apelantul S.A. „Accent Electronic”.

S-a comunicat apelantului S.A „Accent Electronic” despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, Teilor 4) cererii de apel motivate pe suport de hârtie cu atâtea copii câți participanți la proces sânt, plus câte o copie pentru instanța de apel, acordându-i pentru aceasta un termen de 7 zile din momentul recepționării prezentei încheieri.

În motivarea apelului a indicat că S.A „Accent Electronic” a participat în luna noiembrie 2020, la licitația organizată de Serviciul Vamal privind achiziționarea tehnicii de calcul, Licitație deschisă pe platforma de organizare a achizițiilor - achiziții, md, cu ID: ocds-b2wdpl-MD-1603889308361 (21030000). Potrivit ofertei depuse (formularul: SPECIFICAŢII DE PREŢ (F4.2)), S.A. „Accent Electronic” a oferit termenul de livrare a bunurilor 30 de zile.

În cadrul licitației respective S.A „Accent Electronic” a transferat pe contul bancar al Serviciului Vamal garanția pentru ofertă în mărime totală de 23 460 lei, conform cerințelor art. 68 al Legii nr. 131/03.07.2015, privind achizițiile publice.

Prin scrisoarea Serviciului Vamal nr. 28/09-14523 din 18 noiembrie 2020, la data de 18 noiembrie 2020, toți participanții la licitație au fost informați despre rezultatul licitației. Potrivit scrisorii menționate, oferta S.A. „Accent Electronic” a fost desemnată câștigătoare. Totodată. în scrisoarea dată, Serviciul Vamal a indicat că celelalte oferte au fost respinse din motivul termenului de livrare prezentat, care depășește considerabil termenul indicat în cerințele de calificare: nu mai târziu de 20 decembrie 2020.

De asemenea, la data de 18 noiembrie 2020, Serviciu Vamal a solicitat suplimentar prin scrisoarea expediată prin poșta electronică, indicarea termenului de livrare.

Prin scrisoarea din 24 noiembrie 2020, S.A „Accent Electronic” a răspuns, că termenul de livrare este de 30 de zile din momentul semnării contractului S.A „Accent Electronic” a reiterat termenul de livrare indicat în ofertă).

La data de 04 decembrie 2020 Serviciul Vamal a prezentat spre semnare apelantului proiectul contractului nr. 29SV din 01 decembrie 2020 de achiziționare a tehnicii de calcul (semnat din partea Serviciului Vamal), care nu corespundea cu oferta „Accent Electronic” SA desemnată câștigătoare şi acceptată de către Serviciul Vamal, impunând astfel cerințe noi ofertantului câștigător, şi care conținea informație denaturată referitor la data semnării contractului, şi anume:

a) a fost modificat unilateral termenul limită de livrare anunțat de S.A „Accent Electronic” în ofertă şi acceptat de Serviciul Vamal (30 de zile de la semnarea contractului), stabilind unul mai mic, până la data de 24 decembrie 2020 (pct.2.1. din proiectul contractului de achiziționare a tehnicii de calcul nr. 29SV).

b) a fost indicat în contract că acesta este semnat la data de 01 decembrie 2020 (pct. 12.7 din proiectul contractului de achiziționare a tehnicii de calcul nr. 29SV), pe când contractul a fost prezentat spre semnare la o dată mai târzie.

Astfel, luând în considerare că Serviciul Vamal a modificat condițiile contractului, prezentând apelantului spre semnare proiectul contractului conținând alți termeni decât cei indicați în oferta câștigătoare şi stabilind în contract o dată din urmă a semnării acestuia, precum şi faptul că nu am putut obține de la producător garanții că va livra bunurile într-un termen mai scurt, S.A „Accent Electronic” a refuzat să semneze proiectul contractului în redacția expusă.

Respectiv, S.A „Accent Electronic” nu a putut accepta condițiile dezavantajoase impuse de Serviciul Vamal, în raport cu cele anunțate anterior prin oferta sa.

Prin scrisoarea nr. 89/20 din 10 decembrie 2020 (nr. de intrare la Serviciului Vamal 29090 din 10 decembrie 2020) S.A „Accent Electronic” a informat Serviciul Vamal despre imposibilitatea semnării contractului în redacția prezentată.

Reieșind din faptul că Serviciul Vamal nu a întreprins nimic pentru a înlătura neconcordanțele evidențiate de apelantă în proiectul contractului, această situație a făcut imposibilă semnarea contractului de către *****

La data de 10 februarie 2021, S.A „Accent Electronic” a expediat la adresa Serviciului Vamal scrisoarea nr. 21/21 din 10 februarie 2021 (care a fost recepționată de

Serviciul Vamal conform avizului poștal de recepție la data 12.02.2021), prin care a solicitat restituirea garanției pentru ofertă în mărime de 23460 lei. La scrisoarea dată nu a fost dat nici un răspuns.

La data de 26 aprilie 2021, S.A. „Accent Electronic" prin notificarea nr. 40/21 din 26 aprilie 2021, a solicitat repetat de la Serviciul Vamal restituirea garanției pentru ofertă.

Prin scrisoarea nr. 28/09-6068 din 04 mai 2021, Serviciul Vamal a comunicat că este de acord să restituie doar suma de 686,25 lei, ce reprezintă excedentul garanției pentru ofertă, totodată refuzând restituirea sumei de 22 774,75 lei.

Indică dezacordul cu hotărârea din 06 martie 2023 din următoarele considerente:

Serviciul Vamal a încălcat prevederile art.74 alin.(4) al Legii nr.131/2015 privind achizițiile publice, care stipulează că nu se permite la momentul încheierii contractului de achiziții publice, modificarea unor elemente ale ofertei câștigătoare, impunerea de noi cerințe ofertantului câștigător sau implicarea oricărui alt ofertant decât cel care a prezentat oferta cea mai avantajoasă.

Indică că în pofida prevederilor legale enunțate, Serviciul Vamal, în pct.2.1. din proiectul contractului de achiziționare a tehnicii de calcul nr. 29SV din 01 decembrie 2020 prezentat spre semnare a indicat un termen de livrare mai scurt (data de 24 decembrie 2020) în loc de termenul de 30 de zile din data semnării contractului, stabilit în oferta ***** care a fost declarată câștigătoare a licitației.

Indică că la licitația respectivă au participat 5 ofertanți. Deși termenul de livrare indicat în documentația de atribuire era data de 20 decembrie 2020, absolut toți ofertanții au indicat în ofertele sale termenul de livrare în zile, şi anume: BTS PRO" S.R.L - 90 de zile, "IT-LAB GRUP" S.R.L - 90 de zile, "S&T IT Services" S.R.L - 75 de zile şi "DAAC Systems Integrator" S.R.L - 30 de zile lucrătoare, S.A. „Accent Electronic" - 30 de zile.

Reieșind din întrebările adresate de operatorii economici în cadrul licitației, care scriau că termenul de livrare până la data de 20 decembrie 2020 este un termen extrem de mic şi solicitau revizuirea termenului de livrare, deoarece nimeni nu va putea livra bunurile în acest termen, Serviciul Vamal a înțeles destul de explicit că termenul de livrare 20 decembrie 2020 este un termen ireal. în pofida celor menționate el a declarat oferta S.A „Accent Electronic" câștigătoare, deși termenul de livrare indicat în oferta acestuia era de 30 de zile. în acest context menționează că nici un operator economic nu a indicat în oferta prezentată în cadrul acestei licitații termenul de livrare solicitat de Serviciul Vamal prin documentația de atribuire - data de 20 decembrie 2020.

Serviciul Vamal, prin scrisoarea nr.28/09-14523 din 18 noiembrie 2020 a respins ofertele celorlalți 4 ofertanți din motivul termenului de livrare prezentat, pe când oferta S.A „Accent Electronic" a fost declarată câștigătoare, ceea ce presupune că termenul de livrare de 30 de zile a fost acceptat de către Serviciul Vamal şi trebuie să fie un element obligatoriu al contractului de achiziție publică.

Totodată, menționăm că nici Legea privind achizițiile publice şi nici un alt act normativ din domeniul achizițiilor publice nu impun obligativitatea ca contractul să corespundă documentației standard aferente licitației. în schimb, art.74 alin.(4) al Legii

nr. 131/2015 privind achizițiile publice stabilește expres, că se interzice la momentul încheierii contractului de achiziții publice modificarea ofertei câștigătoare.

În cazul în care Serviciul Vamal nu era de acord cu termenul livrării indicat în ofertă, el urma să aplice prevederile art. 69 alin. (6) lit. b) al Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, care stabilesc că ”Autoritatea contractantă nu acceptă oferta în cazul în care: ... b) oferta nu corespunde cerințelor expuse în documentația de atribuire Serviciul Vamal a declarat însă oferta S.A „Accent Electronic” drept câștigătoare, ceea ce înseamnă că aceasta a acceptat condițiile de livrare expuse în ofertă.

Potrivit deciziei Serviciului Vamal de atribuire a contractului de achiziții publice nr. 29 din 18 noiembrie 2020, în pct.7 „Informația privind corespunderea ofertelor cu cerințele solicitate”, se menționează că oferta apelantului corespunde cu cerințele de calificare, pe când restul ofertelor nu corespund.

Odată ce ***oferta S.A „Accent Electronic” a fost desemnată câștigătoare***, Serviciul Vamal urma să includă în contract termenul de livrare exact așa cum a fost indicat în ofertă, în caz contrar se încalcă prevederile art.74 alin.(4) al Legii nr.131/03.07.2015 privind achizițiile publice, care interzic modificarea unor elemente ale ofertei câștigătoare la momentul încheierii contractului de achiziții publice.

Serviciul Vamal a încălcat prevederile art.44 alin. (2) din Legea nr. 131/03.07.2015 privind achizițiile publice, care stabilesc că oferta are caracter obligatoriu, din punct de vedere al conținutului, pe toată perioada de valabilitate stabilită de autoritatea contractantă”,

În acest context menționează că caracterul obligatoriu al ofertei se referă atât pentru operatorul economic ***** cât şi pentru autoritatea contractată - Serviciul Vamal, de unde putem conchide că Serviciul Vamal urma să întocmească proiectul contractului de achiziții publice în conformitate cu oferta ***** desemnată câștigătoare în cadrul licitației şi nu avea dreptul de a schimba unilateral termenul de livrare în sensul micșorării acestuia.

Referitor la hotărârea instanței de fond, menționează că Instanța de fond, în hotărârea din 06 martie 2023 a stabilit că deși prin scrisoarea din 24 noiembrie 2020, S.A „Accent Electronic” a menționat că executarea în termeni mai proximi a contractului este condiționată de încheierea contractul de achiziție cu atât mai repede va surveni termenul de livrare, or, la materialele cauzei nu au fost anexate careva înscrisuri care să ateste că reclamantul S.A „Accent Electronic” până la data de 01 decembrie 2020, a întreprins măsuri în vederea semnării contractului de achiziționare a tehnicii de calcul, precum şi respectarea termenului de livrare așa cum invocă până la 20 de zile din momentul semnării contractului.

Respectiv, această constatare a instanței denotă că circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin (art. 386 alin.(1) lit.a) CPC, or, în speță obiect al studiului reprezintă un contract de achiziții publice, care impune anumite proceduri, care trebuie respectate din momentul ce oferta a fost declarată câștigătoare până la momentul semnării contractul de achiziții publice.

Astfel, potrivit art.32 alin. (1) din Legea nr. 131/03.07.2015 privind achizițiile publice, contractele de achiziții publice care intră în sfera de aplicare a prezentei legi pot fi încheiate numai după împlinirea termenilor de așteptare de:

a) 11 zile de la data transmiterii comunicării prin SIA „RSAP" privind rezultatul aplicării procedurii de atribuire - în cazul în care valoarea estimată, conform prevederilor art. 4, a contractului respectiv este egală cu sau mai mare decât pragurile prevăzute la art. 2 alin. (3);

b) 6 zile de la data transmiterii comunicării prin SIA „RSAP" privind rezultatul aplicării procedurii de atribuire - în cazul în care valoarea estimată, conform prevederilor art. 4, a contractului respectiv este mai mică decât pragurile prevăzute la art. 2 alin. (3).

Astfel, contractul de achiziție publică cu Serviciul Vamal putea fi încheiat doar după împlinirea termenului de așteptare de 11 zile de la data la care Serviciul Vamal a informat participanții la licitație despre rezultatul acestei licitații, cu condiția că în interiorul acestui termen nici unul din cei 4 ofertanți care nu au fost desemnați câștigători ("BTS PRO" S.R.L, "IT-LAB GRUP" S.R.L, "S&T IT Services" S.R.L şi "DAAC Systems Integrator" S.R.L), nu au contestat rezultatele licitației.

Totodată, alin.(2) art.32 Legii nr. 131/03.07.2015 privind achizițiile publice stabilește că, "Contractele de achiziții publice/acordurile-cadru care intră în sfera de aplicare a prezentei legi, încheiate înainte de împlinirea termenelor prevăzute la alin. (1), sânt lovite de nulitate.

Menționează că desemnarea ofertantului câștigător, ***<u>încă nu înseamnă că anume cu acesta va fi încheiat contractul de achiziții publice</u>***, dat fiindcă rezultatele licitației pot fi contestate de alţi ofertanți la Agenția Națională pentru soluționarea contestațiilor şi pot fi ulterior anulate sau autoritatea contractantă poate fi obligată să reevalueze ofertele etc. Reieșind din prevederile legale enunțate, luând în considerare faptul că Serviciul Vamal a informat participanții la licitație despre rezultatul acestei licitații prin scrisoarea din 18 noiembrie 2020, contractul de achiziție publică nu putea fi prezentat de Serviciul Vamal pentru semnare mai devreme de data de 30 noiembrie 2020 (11 zile de așteptare expiră la data de 29.11.2020, care este o zi de duminică).

Astfel, instanța de fond eronat a imputat apelantului ne întreprinderea măsurilor în vederea semnării contractului de achiziție până la data de 01 decembrie 2020, deoarece un astfel de contract, semnat înainte de împlinirea termenilor de așteptare, avea să fie lovit de nulitate, prin prisma prevederilor art.32 alin. (2) din Legea nr. 131/03.07.2015 privind achizițiile publice.

De asemenea, instanța de fond, în hotărârea din 06 martie 2023 a concluzionat că Serviciul Vamal prin scrisoarea nr. 28/09-14523 din 18 noiembrie 2020 a informat participanții la licitația deschisă precum că S.A „Accent Electronic" este învingătorul licitației deschise privind achiziționarea tehnicii de calcul, iar celelalte oferte au fost respinse din motivul termenului de livrare prezentat, care depășește considerabil termenul indicat în cerințele de calificare: nu mai târziu de 20 decembrie 2020. (f.d. 15)

Reieșind din conținutul acestei scrisori, care a fost recepționată de către partea reclamantă, se atestă repetat că Serviciul Vamal a reiterat că oferta este cu termenul de livrare nu mai târziu de 20 decembrie 2020, ca urmare nu poate fi luat în considerație

argumentul reclamantului precum că termenul de livrare inițial prevăzut în documentația standard era de 30 de zile din momentul semnării contractului.

Această constatare a instanței de fond denotă aplicarea eronată a normelor de drept material, şi anume interpretarea eronată a legii (art. 386 alin.(l) lit. d) şi art. 387 lit. c) din CPC).

Art. 1 din ***Legea nr. 131/03.07.2015 privind achizițiile publice***, definește noțiunea de ofertă şi stabilește că, ofertă este un act juridic prin care operatorul economic își manifestă voința de a se angaja din punct de vedere juridic într-un contract de achiziții publice. Oferta cuprinde propunerea financiară, propunerea tehnică, precum şi alte documente stabilite prin documentația de atribuire".

Totodată, articolul respectiv definește noțiunea de ofertă neconformă, şi anume:

ofertă neconformă - ofertă care nu corespunde cerințelor indicate în documentația descriptivă sau documentația de atribuire, care a fost primită cu întârziere, care este rezultatul unor acțiuni anticoncurențiale sau de corupție, stabilite în modul prevăzut de legislație, sau care a fost considerată de autoritatea contractantă ca fiind anormal de scăzută;

Prin urmare, autoritatea contractantă, în cazul în care a considerat că oferta "Accent Electronic" SA nu corespunde cerințelor indicate în documentația de atribuire, a avut posibilitatea de a declara oferta apelantului drept ofertă neconformă şi de a o respinge, precum a respins ofertele celorlalți participanți la licitație (din motivul termenului de livrare prezentat). În situația în care, Serviciul Vamala a acceptata oferta S.A „Accent Electronic" şi a desemnat-o câștigătoare, aceasta a devenit obligatorie pentru Serviciul Vamal.

De asemenea, instanța de fond a conchis că în speță nu sunt aplicabile prevederile art.74 alin.(4) al Legii privind achizițiile publice nr.131 din 03 iulie 2015 invocate de către ***** or autoritatea contractantă - Serviciul Vamal în contractul de nr. 29 SV de achiziționare a tehnicii de calcul din 01 decembrie 2020 îndreptat spre semnare furnizorului de bunuri S.A „Accent Electronic" nu a modificat condițiile, elementele ofertei câștigătoare şi anume termenul de livrare a bunurilor, deoarece după cum rezultă din înscrisurile anexate acestea coincid cu oferta şi documentația standard.

Această constatare a instanței de fond denotă faptul că concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sânt în contradicție cu circumstanțele cauzei (art. 386 alin.(l) lit. c) CPC).

Formularul ofertei (SPECIFICAŢII DE PREŢ (F4.2)), prezentat de către S.A „Accent Electronic" conținea termenul de livrare de 30 de zile, pe când în proiectul contractului Serviciul Vamal a indicat data de 24 decembrie 2020.

Se indică că în acțiunea înaintată s-a invocat că Serviciul Vamal, întru micşorarea de facto a termenului de livrare a prezentat proiectul contractului, cu indicarea datei semnării acestuia 01 decembrie 2020 (pct. 12.7 din proiectul contractului de achiziționare a tehnicii de calcul nr. 29SV), pe când contractul a fost prezentat spre semnare la o dată mai târzie, totodată modificând redacția clauzei 12.8 din proiectul contractului atașat la documentația de atribuire.

Menționează că instanța de fond nu s-a expus asupra acestei circumstanțe.

Această omisiune a instanței de fond denotă faptul că circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin (art. 386 alin.(l) lit.a) CPC).

Serviciul Vamal a încălcat prevederile art. 31 alin.(7) al Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, potrivit căruia, contractul de achiziții publice se consideră încheiat la data semnării acestuia de către părți şi intră în vigoare din momentul înregistrării lui în modul stabilit în prezenta lege".

În pofida celor menționate, în pct. 12.7 al proiectului contractului de achiziționare a tehnicii de calcul s-a indicat că "Prezentul Contract reprezintă acordul de voință al ambelor părți şi este semnat astăzi "01 " decembrie 2020", pe când proiectul contractului ne-a fost prezentat abia la 04 decembrie 2020.

Mai mult ca atît, potrivit art. 31 alin.(6) al Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, S.A „Accent Electronic" avea 10 zile pentru examinarea şi semnarea proiectului contractului de achiziționare a tehnicii de calcul prezentat de Serviciul Vamal.

Prin urmare, reieşind din prevederile legislației, data contractului urmează să coincidă cu data semnării de facto a contractului de către ambele părți, iar la data de 01 decembrie 2020, proiectul contractului nu era semnat de "Accent Electronic" SA din care motiv contractul nu putea conține clauza 12.7. în redacția expusă în contract.

Indicarea în contract drept dată a semnării contractului (a unei date din urmă), constituie o încălcare a prevederilor legislației şi lezează drepturile şi interesele ***** reducând în acest mod artificial durata termenului de livrare.

Mai mult ca atât, la documentația standard pentru licitația respectivă Serviciul Vamal a anexat Contractul-model (Forma F5.1), care urma a fi semnat de ofertantul desemnat câştigător. însă, același Serviciu Vamal schimbă unilateral redacția clauzei 12.8 din proiectul contractului atașat la documentația de atribuire, care stabilește: "Prezentul Contract reprezintă acordul de voință al părților şi se consideră semnat la data aplicării ultimei semnături de către una din părți", indicând în clauza 12.7. din proiectul contractului prezentat spre semnare - " Prezentul Contract reprezintă acordul de voință al părților şi este semnat astăzi "01 " decembrie 2020.

Reieşind din cele menționate, S.A „Accent Electronic" a fost pusă în situația de a refuza semnarea contractului în redacția prezentată de Serviciul Vamal.

Astfel, companiei S.A „Accent Electronic" nu i se poate imputa vinovăția pentru nesemnarea proiectului contractului de achiziție a tehnicii de calcul prezentat de Serviciul Vamal. în contextul în care apelantei i-au fost impuse condiții diferite decât cele anunțate în ofertă şi acceptate de Serviciul Vamal, refuzul semnării contractului de achiziții publice nu este un temei de a refuza restituirea garanției pentru ofertă.

Luând în considerare faptul că, Serviciul Vamal a încălcat prevederile art. 74 alin.(4) al Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, care stipulează că nu se permite la momentul încheierii contractului de achiziții publice, modificarea unor elemente ale ofertei câştigătoare, impunerea de noi cerințe ofertantului câştigător sau implicarea oricărui alt ofertant decât cel care a prezentat oferta cea mai avantajoasă şi a pus S.A „Accent Electronic" în situația de a refuza semnarea contractului de achiziții publice şi în același timp a refuzat restituirea garanției pentru ofertă, putem conchide că Serviciul

Vamal a acționat cu rea-credință, deposedând ilegal S.A „Accent Electronic” de suma de 22 774,75 lei, ce reprezintă garanția pentru ofertă achitată la depunerea ofertei.

Conform art. 9 alin. (2) lit. g) Cod civil, drepturile şi obligațiile apar în urma îmbogățirii fără justă cauză.

Potrivit art.1979 alin.(1) Cod civil, dacă o persoană obține o îmbogățire nejustificată (persoană îmbogățită) care se atribuie la dezavantajul suferit de o altă persoană (persoană dezavantajată), ea este obligată faţă de persoana dezavantajată să restituie îmbogățirea. La fel, potrivit art. 1981 alin.(4) Cod civil, îmbogățirea este nejustificată dacă:

a) persoana dezavantajată a oferit-o pentru un scop care nu este atins sau în considerarea unei aşteptări care nu s-a realizat;

b) persoana îmbogățită a cunoscut sau trebuia în mod rezonabil să cunoască despre acel scop sau acea așteptare; şi

c) persoana îmbogățită a acceptat sau se poate considera în mod rezonabil că a acceptat că îmbogățirea trebuie să fie restituită în astfel de circumstanțe.

Cu referire la prevederile legale enunțate, comunică că:

- persoana dezavantajată (S.A „Accent Electronic”) a oferit garanția pentru ofertă în așteptarea încheierea contractului de achiziții publice;

- la rândul său, Serviciul Vamal cunoștea că ***** prin participarea la licitație şi achitarea garanției pentru ofertă era în așteptarea încheierii contractului de achiziție publică conform ofertei prezentate.

- persoana îmbogățită (Serviciul Vamal) se poate considera în mod rezonabil că a acceptat că îmbogățirea (suma garanției) trebuie să fie restituită în circumstanțele în care S.A „Accent Electronic” nu-şi va atinge așteptarea de a încheia un contract de achiziții publice conform ofertei desemnate câștigătoare. Reieșind din prevederile Legii privind achizițiile publice, precum şi din practica existentă potrivit căreia în cazul în care licitația se anulează, oferta este respinsă, oferta expiră, precum şi în alte cazuri în care nu se încheie contractul de achiziții publice cu ofertantul din motive neimputabile ofertantului, autoritatea contractantă este obligată să restituie garanția pentru ofertă. Astfel, Serviciul Vamal înțelegea că suma garanției pentru ofertă primită de la toți ofertanții, inclusiv S.A „Accent Electronic”se restituie în cazul în care cu ofertantul nu se semnează contractul de achiziții publice din motive neimputabile ofertantului.

Potrivit art.1984 alin. (1) Cod civil, o persoană este îmbogățită prin majorarea patrimoniului său, folosirea bunurilor altuia, prestarea unui serviciu sau executarea unei lucrări în folosul său.

Totodată, art.1985 alin.(1) Cod civil stabilește că, o persoană este dezavantajată prin micșorarea patrimoniului său, folosirea bunurilor de către o altă persoană, prestarea unui serviciu sau executarea unei lucrări în folosul altuia.

Astfel, se constată că sunt întrunite toate condițiile îmbogățirii nejustificate:

a) are loc îmbogățirea Serviciului Vamal prin majorarea patrimonial său din contul garanției pentru ofertă achitată de *****

b) are loc dezavantajul S.A „Accent Electronic” prin micșorarea patrimoniului său din contul garanției pentru ofertă achitate;

c) îmbogățirea Serviciului Vamal este nejustificată, deoarece acesta a schimbat unilateral termenul de livrare a bunurilor în proiectul contractului ce urma de a fi încheiat, fără a respecta oferta S.A „Accent Electronic” desemnată câștigătoare, aducând apelanta la situația de a refuza semnarea contractului de achiziții publice din motive neimputabile apelantei;

d) existența legăturii cauzale între îmbogățirea Serviciului Vamal în detrimentul *****

Solicită S.A „Accent Electronic” instanței admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 06 martie 2023, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă acțiunea.

Reprezentata apelantei S.A „Accent Electronic” Gurulea Cristina în ședința de judecată a susținut cererea de apel și a solicitat admiterea acesteia.

Reprezentatul intimatului Serviciul Vamal, Dorin Pascaru, în ședința de judecată a solicitat respingerea apelului, cu menținerea hotărârii instanței de fond, care este legală și întemeiată.

Audiind reprezentanții părților, examinând materialele pricinii, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ consideră necesar de a respinge apelul declarat şi a menține hotărârea instanței de fond, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.385 lit.a) CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art.25 alin.(1) CPC, instanța trebuie să cerceteze direct şi nemijlocit probele, să asculte explicațiile părților şi intervenienților, depozițiile martorilor, concluziile expertului, consultațiile şi explicațiile specialistului, să ia cunoștință de înscrisuri, să cerceteze probele materiale, să audieze înregistrările audio şi să vizioneze înregistrările video, să emită hotărârea numai în temeiul circumstanțelor constatate şi al probelor cercetate şi verificate în ședință de judecată.

În conformitate cu art.117 alin.(1) şi (2) CPC, probe în pricini civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile şi obiecțiile părților, precum şi altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii.

În calitate de probe în pricini civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților şi ale altor persoane interesate în soluționarea pricinii, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.

Conform prevederilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art.118 alin.(3) CPC, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare

şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.

Potrivit dispozițiilor art.373 alin.(1), (2), (5) CPC instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate Colegiul reține că sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art.373 alin.(1), (2), (5) CPC, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-i-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În conformitate cu prevederile art.5 alin.(1) CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

În conformitate cu art.10 alin.(1) Cod civil persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Potrivit alin.(2) neexercitarea de către persoanele fizice și juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Conform art.11 alin.(1) Cod civil buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic.

Potrivit alin.(2) al aceluiași articol în special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

În temeiul art.13 alin.(1) Cod civil niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).

Prevederile alin.(2) indică că în cazul abuzului de drept, instanța de judecată, ținând cont de natura și consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive.

Alin.(3) indică statuează că dacă abuzul de drept a dus la încălcarea dreptului subiectiv al unei alte persoane, aceasta poate cere repararea prejudiciului cauzat.

Dispozițiile art.14 alin.(1) Cod civil indică că nici o persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvârșit-o sau la care a participat.

Alin.(2) stabilește că nici o persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.

În temeiul art.15 alin.(1) Cod civil apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Conform art.16 alin.(1) Cod civil, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin:

g) repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

Colegiul civil a stabilit că la data de 28 octombrie 2020, Serviciul Vamal a inițiat licitația publică deschisă pentru procurarea tehnicii de calcul.(f.d.55)

Potrivit documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri și anume tehnică de calcul, cod CPV 30200000-1, întocmite de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova în Capitolul II, lista nr.3 Pregătirea ofertelor s-a stabilit la rubrica 3.3, garanția pentru ofertă va fi în valoare de 1% din valoarea ofertei fără TVA, la pct. 3.5, fiind indicat că termenul de livrare este data de 20 decembrie 2020, iar la rubrica 3.8, perioada valabilității ofertei este de 30 de zile (f.d 66- verso)

După cum se atestă din înscrisurile anexate la materialele cauzei, la data de 17 noiembrie 2020, ***** a depus oferta sa de participare la licitația publică cu obiectul achiziției tehnică de calcul, declarând că suma ofertei totale fără TVA, pentru Lotul 1 constituie 2 277 375 lei, și 2 732 850 lei (f.d.9).

Ordinul de plată nr.2382 din 17 noiembrie 2020 atestă achitarea de către apelantă a plății în sumă de 23460 lei cu titlu de garanție de bună execuție la procedura de achiziție publică din 18 noiembrie 2020 (f.d 14).

Potrivit ***deciziei de atribuire a contractului de achiziții publice nr. 29 din 18 noiembrie 2020***, grupul de lucru în urma examinării, evaluării și comparării ofertelor depuse în cadrul procedurii de atribuire a decis a atribui contractul de achiziției publică S.A „Accent Electronic” (f.d.79-84).

Prin scrisoarea nr.28/09-14523 din 18 noiembrie 2020, Serviciul Vamal al Republicii Moldova a informat că învingătoare a licitației deschise (procedura electronică SIA RSAP M-Tender nr. acdsb3wdpl-MD 1603889308361-EV-1603889887867) privind achiziționarea tehnicii de calcul a fost desemnată S.A „Accent Electronic” (f.d 15).

Tot la 18 noiembrie 2020 reprezentatul Serviciului Vamal prin scrisoarea expediată electronic în adresa S.A „Accent Electronic” a solicitat indicarea cu exactitate a termenului de livrare. Prezentarea dovezilor privind livrarea în termenii stabiliți în conformitate cu cerințele prevăzute în documentația de atribuire.(f.d 23).

Prin scrisoarea semnată la data de 24 noiembrie 2020, S.A „Accent Electronic” a informat Serviciul Vamal că conform ofertei prezentate de ***** termenul de livrare a fost stabilit până la 30 zile din momentul semnării contractului, menționând că bunurile solicitate urmează a fi importate și comanda către producător se face în momentul în care există o certitudine în privința comercializării acestor bunuri, ce reprezintă contractul de achiziției semnat de ambele părți. Astfel cât mai repede va fi semnat contractul de achiziție cu atât mai repede va surveni termenul de livrare (f.d.24).

De asemenea se reține că la materialele cauzei se regăsește un model de contract cu nr. 29SV de achiziționare a tehnicii de calcul Cod CPV 30200000-1 din 01 decembrie 2020, care este semnat doar de către reprezentantul beneficiarului Serviciul Vamal (f.d. 16-20)

În pct. 2.1 al contractului fiind indicat că livrarea bunurilor se efectuează de către vânzător în termen de până la 24 decembrie 2020.

Contractul nr. 29SV de achiziționare a tehnicii de calcul Cod CPV 30200000-1 din 01 decembrie 2020 nu a fost semnat de către reprezentatul ”Accent Electronic” SA, iar la 10 decembrie 2020 prin scrisoarea nr. 89/20 a informat Serviciul Vamal că în cadrul licitației termenul de livrare a fost stabilit până la 30 zile din momentul semnării contractului. În proiectul contractului prezentat de Serviciul Vamal termenul limită de livrare este indicată data de 24 decembrie 2020. Se mai indică că „Accent Electronic” SA a încercat să convină cu producătorul livrarea mai rapidă a echipamentelor, ca să se poată încadra cu livrarea până la data de 24 decembrie 2020, însă reieșind din situația globală de deficit a echipamentelor electronice, acesta nu le-a putut garanta livrarea în termenii solicitați de Serviciul Vamal. În baza celor menționate „Accent Electronic” S.A nu poate accepta includerea în contract a unui termen de livrare mai scurt decât cel indicat în oferta prezentată în cadrul licitației.(f.d.27).

Prin scrisoarea nr. 21/21 din 10 februarie 2021, S.A „Accent Electronic” a solicitat în termen de 7 zile calendaristice Serviciului Vamal restituirea garanției pentru ofertă în mărime de 23460 lei (f.d.28).

Ulterior, prin notificarea nr 40/21 din 26 aprilie 2021, S.A „Accent Electronic” a solicitat repetat restituirea garanției pentru ofertă în mărime de 23460 lei.(f.d. 29).

Prin scrisoarea nr. 28/09-6068 din 04 mai 2021 Serviciul Vamal a refuzat restituirea sumei garanției pentru ofertă pe motiv că comportamentul defectuos și refuzul de a semna contractul de achiziții publice se încadrează în cazul prevăzut de art. 68 alin (4) lit. b) a Legii nr.131 /2015. Cu toate acestea consideră că suma de 23 460 lei, este mai mare de 1% din valoarea ofertei, stabilită în documentele de licitație, de aceea excedentul acesteia, în sumă de 686,25 lei, urmează a fi restituit.

Potrivit ordinului de plată nr.2002 din 05 mai 2021, Serviciul Vamal a restituit „Accent Electronic” SA suma de 685,25 lei.(f.d 34)

Nefiind de acord cu nerestituirea garanției pentru ofertă, apelanta s-a adresat în instanța cu cererea nominalizată, solicitând restituirea sumei în mărime de 22 774,75 lei.

Articolul 1 din ***Legea nr. 131/03.07.2015 privind achizițiile publice***, definește următoarele noțiuni pertinente:

ofertă - act juridic prin care operatorul economic își manifestă voința de a se angaja din punct de vedere juridic într-un contract de achiziții publice. Oferta cuprinde propunerea financiară, propunerea tehnică, precum şi alte documente stabilite prin documentația de atribuire.

ofertă neconformă - ofertă care nu corespunde cerințelor indicate în documentația descriptivă sau documentația de atribuire, care a fost primită cu întârziere, care este rezultatul unor acțiuni anticoncurențiale sau de corupție, stabilite în modul prevăzut de legislație, sau care a fost considerată de autoritatea contractantă ca fiind anormal de scăzută.

În conformitate cu art. 2 alin. (1) al aceleiași Legi, prezenta lege se aplică contractelor de achiziții publice, cu excepția celor specificate la art.5, a căror valoare estimată, fără taxa pe valoarea adăugată, este egală cu sau mai mare decât următoarele praguri:

a) pentru contractele de achiziții publice de bunuri şi servicii, altele decât cele menționate la lit.c) - 300000 de lei;

b) pentru contractele de achiziții publice de lucrări - 375000 de lei;

c) pentru contractele de achiziții publice care au ca obiect servicii sociale şi alte servicii specifice enumerate în anexa nr.2- 600000 de lei

În formularul ofertei F3.1 anexat la materialele cauzei, semnat electronic de directorul S.A „Accent Electronic” Cobîlaș Eugeniu (f.d. 9), S.A „Accent Electronic” declară că:

A) au fost examinate și nu există rezervări față de documentele de licitație, inclusiv, modificările;

b) S.A „Accent Electronic” se angajează să livreze, în conformitate cu documentele de licitație și condițiile stipulate în specificațiile tehnice și de formare a prețurilor, următoarele bunuri Calculatoare:

c) suma totală a ofertei fără TVA constituie Lotul 1 -2 277 375 lei

d) suma totală a ofertei cu TVA constituie Lotul 1 - 2732850 lei;

e) prezenta ofertă va rămâne valabilă pentru perioada de timp specificată în FDA 3.8, începând cu data limită pentru depunerea ofertei, în conformitate cu FDA 4.2, va rămâne obligatorie și va putea fi acceptată în orice moment până la expirarea acestei perioade.

f) în cazul acceptării prezentei oferte, Ofertantul Accent Electronic SA, se angajează să obțină o Garanție de bună execuție în conformitate cu FDA6, pentru executarea corespunzătoare a contractului de achiziție publică. Etc.”

Potrivit dispozițiilor art.9 al Legii nominalizate, Agenția Achiziții Publice este o autoritate administrativă în subordinea Ministerului Finanțelor, constituită în scopul fortificării capacităților autorităților contractante şi dezvoltării abilităților mediului de afaceri în domeniul achizițiilor publice, în scopul monitorizării conformității desfășurării

procedurilor de achiziții publice, precum şi al efectuării analizei sistemului de achiziții publice.

În corespundere cu art. 82 alin. (1) al Legii sus-indicate, orice persoană care are sau a avut un interes în obținerea unui contract de achiziție publică şi care consideră că în cadrul procedurilor de achiziție publică un act al autorității contractante a vătămat un drept al său recunoscut de lege, în urma cărui fapt a suportat sau poate suporta prejudicii, este în drept să conteste actul respectiv în modul stabilit de prezenta lege.

Conform prevederilor art. 83 alin. (1) al Legii menționate, operatorul economic vătămat poate sesiza Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor în vederea anulării actului şi/sau recunoașterii dreptului pretins ori a interesului legitim prin depunerea unei contestări în termen de:

a) 10 zile începând cu ziua următoare luării la cunoștință, în condițiile prezentei legi, a unui act al autorității contractante considerat nelegal, în cazul în care valoarea contractului care urmează să fie atribuit, estimată conform prevederilor art.4, este egală cu sau mai mare decât pragurile prevăzute la art.2 alin.(3);

b) 5 zile începând cu ziua următoare luării la cunoștință, în condițiile prezentei legi, a unui act al autorității contractante considerat ilegal, în cazul în care valoarea contractului care urmează să fie atribuit, estimată conform prevederilor art.4, este mai mică decât pragurile prevăzute la art.2 alin.(3).

În acord cu art.17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Articolul 20 Cod administrativ statuează că dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În accepțiunea art. 39 alin. (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Dispozițiile art.189 alin.(1)-(3) Cod administrativ prevăd că orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere. În cazurile prevăzute de lege, precum și în scopul revendicării drepturilor ce reies dintr-un contract administrativ, acțiunea în contencios administrativ poate fi înaintată și de autoritatea publică.

În sensul art. 206 alin.(1) lit.c) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare).

Prin prisma normelor citate, Colegiul reține că prin acțiunea formulată, reclamanta/apelanta S.A „Accent Electronic” a solicitat obligarea Serviciului Vamal să-i restituire suma garanției pentru ofertă în mărime de 22 774, 75 lei și este îndreptată împotriva unei autorități publice sub pretextul că Serviciul Vamal a încălcat prevederile

art.74 alin.(4) al Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, ce stipulează că nu se permite la momentul încheierii contractului de achiziții publice, modificarea unor elemente ale ofertei câștigătoare, impunerea de noi cerințe ofertantului câștigător sau implicarea oricărui alt ofertant decât cel care a prezentat oferta cea mai avantajoasă şi a pus S.A „Accent Electronic” în situația de a refuza semnarea contractului de achiziții publice şi în același timp a refuzat restituirea garanției pentru ofertă, motive pentru care se pretinde că Serviciul Vamal a acționat cu rea-credință, deposedând ilegal S.A „Accent Electronic” de suma de 22 774,75 lei, ce reprezintă garanția pentru ofertă achitată la depunerea ofertei.

În acest context, Colegiul atestă prin prisma Legii privind achizițiile publice nr. 131/2015, raportate la argumentele reclamatei/apelantei prin care se pretinde că Serviciul Vamal ar fi încălcat prevederile art. 74 alin.(4) ale Legii nominalizate, că pretențiile apelantei rezultă din raporturi contencios administrative în condițiile în care potrivit art.art.1 şi 7 ale Legii nominalizate, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public, Legea reglementând expres modalitatea de contestare a acțiunilor/inacțiunilor acesteia.

Această concluzie este fortificată prin aceea că pretențiile apelantei cu privire la restituirea sumei garanției pentru ofertă în mărime de 22 774,75 lei transferată în cadrul licitației se bazează pe prevederile Legii privind achizițiile publice, constituind o consecință a acțiunilor/actelor autorității publice pârâte.

Însă, instanța de judecată care examinează cauza în ordine contencioasă nu este îndreptățită să intervină în soluționarea legalității actelor şi/sau acțiunilor/inacțiunilor pârâtei, ce exceda obiectul prezentei pricini, din care rezultă pretențiile apelantei, fapt dedus şi din dispozițiile art. 240 alin. (3) CPC, potrivit cărora instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Or, potrivit cadrului legal pertinent, în cazul în care apelanta consideră că în cadrul procedurilor de achiziție publică un act al autorității contractante a vătămat un drept al său recunoscut de Lege, în urma cărui fapt a suportat sau poate suporta prejudicii, aceasta este în drept să conteste actul respectiv în modul stabilit de prezenta Lege în ordinea contenciosului administrativ, circumstanțe ce nu se atestă din prezenta speță.

Or conform art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Prin urmare, în conjunctura în care în prezenta cauză s-a realizat declinarea competenței judecătorului specializat în materie de contencios administrativ de la examinarea cauzei civile în ordine contencioasă, Colegiul atestă că legalitatea acțiunilor autorității publice pârâte, invocate de apelantă drept temei de înaintare a acțiunii, nu pot fi examinate şi, respectiv, soluționate în cadrul prezentului proces, astfel încât instanța de judecată nu este îndreptățită să ofere vreo apreciere şi să se expună asupra temeiniciei argumentelor apelantei referitoare la faptul că acțiunea sa este înaintată ca urmare a

încălcării la întocmirea proiectului contractului de către autoritatea pârâtă a exigențelor legale şi a limitelor ofertei apelantei, desemnate câștigătoare, deoarece aceste argumente țin de o pretenție distinctă, ce urmează a fi soluționată în ordinea contenciosului administrativ.

Această constatare este determinantă şi din considerentul că potrivit înscrisurilor anexate la materiale cauzei prezentate în anunțul de participare pentru achiziționarea tehnicii de clacul, în pct. 11 erau indicate termenele și condițiile de executare nu mai târziu de 20 decembrie 2020, fapt ce rezidă şi din documentația standard pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri, în Capitolul II, Lista nr 3- Pregătirea ofertelor, la pct.3.5 fiind indicat termenul de livrare 20 decembrie 2020, astfel încât este cert că expunerea asupra legalității acțiunilor intimatului care, potrivit acțiunii înaintate ar constitui temei de restituire a sumei pretinse de apelantă în prezenta cauză, urmau a fi soluționate în ordinea contenciosului administrativ, în speță madeaua respectivă fiind invocată cu titlu de argumentare, şi nu cu titlu de pretenție distinctă, motive pentru care aceasta nu poate fi soluționată în prezenta cauză.

Subsecvent, deoarece apelanta pretinde că obligația intimatului s-ar datora vinovăției acestuia pe motivul pretinsei încălcări a exigențelor legale, respectiv rezultă dintr-un pretins delict comis de o autoritate publică, prin prisma art. art. 1998 şi 2006 Cod civil, raportate la art. 118 CPC, Colegiul conchide că apelantei îi aparține sarcina probării întrunirii cumulative a elementelor constitutive ale răspunderii delictual civile, inclusiv ale faptei ilicite şi vinovăției care, reieșind din specificul prezentei cauze, expus supra, urmează a fi probate, conform art.123 alin. (2) CPC, printr-o hotărâre judecătorească pronunțată în cauza de contencios administrativ prin care s-ar constata ilegalitatea actelor/acțiunilor/inacțiunilor intimatei, o astfel de hotărâre nefiind prezentată instanței.

Respectiv Colegiul atestă lipsa probelor ce ar dovedi legătura cauzală şi în privința pretenției de compensare a sumei garanției pentru oferta achitată de către reclamant pârâtului în sumă de 22 774,75 lei, deoarece la dosar lipsesc acte ce ar confirma careva faptul că Serviciul Vamal a încălcat prevederile art. 74 alin.(4) al Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, care stipulează că nu se permite la momentul încheierii contractului de achiziții publice, modificarea unor elemente ale ofertei câștigătoare, impunerea de noi cerințe ofertantului câștigător sau implicarea oricărui alt ofertant decât cel care a prezentat oferta cea mai avantajoasă şi a pus S.A „Accent Electronic” în situația de a refuza semnarea contractului de achiziții publice şi în același timp a refuzat restituirea garanției pentru ofertă şi legătura cauzală între suma achitată şi pretinsa faptă ilicită.

Subsecvent, Colegiul atestă că în speță reclamanta nu a probat în modul stabilit de Lege comiterea de către intimatul a vreunei fapte ilicite în raport cu apelanta şi nici existența unei legături cauzale dintre această pretinsă faptă ilicită şi consecințele prejudiciabile stabilite.

Subsecvent, Colegiul constată nelivrarea de probe contrar sarcinii pozitive, a întrunirii cumulative a tuturor elementelor constitutive ale răspunderii delictual civile în prezenta cauză, fapt ce denotă inaplicabilitatea în speță a dispozițiilor legale pertinente,

citate supra, ce ar impune în obligația intimatului răspunderea delictual-civilă, din care considerente instanța apreciază acțiunea înaintată ca fiind nefondată.

În același context, Colegiul reține că prin scrisoarea din 24 noiembrie 2020 apelanta „Accent Electronic" SA a indicat că: cu cât mai repede va fi semnat contractul de achiziției cu atât mai repede vor surveni termenul de livrare, iar Serviciul Vamal prin scrisoarea nr 28/09-14523 din 18 noiembrie 2020 a informat că participanții la licitația deschisă precum că „Accent Electronic" SA este învingătorul licitației deschise privind achiziționarea tehnicii de calcul, iar celelalte oferte au fost respinse din motivul termenului de livrare prezentat, care depășește considerabil termenul indicat în cerințele de calificare: nu mai târziu de 20 decembrie 2020 (f.d.15), astfel încât se atestă că Serviciul Vamal a reiterat că oferta este cu termenul de livrare nu mai târziu de 20 decembrie 2020.

De asemenea, şi din conversațiile purtate de participanții la procedura administrativ prin intermediul poștei electronice, intimatul, încă la 11 noiembrie 2020, a informat apelanta despre termenele și condițiile de executare solicitați: nu mai târziu de 20 decembrie 2020 (f.d.76), fapt ce atestă incontestabil că încă la 11 noiembrie 2020, până la aplicarea la licitația publică, apelanta a cunoscut despre faptul că termenul de livrarea a tehnicii este până la 20 decembrie 2020.

Din considerentele expuse supra se deduce că în speță nu sunt aplicabile prevederile art. 74 alin.(4) al Legii privind achizițiile publice, invocate de către ***** iar apelanta nu a dovedit, prin probe pertinente şi admisibile în modul expus supra, survenirea obligației intimatului de a restitui apelantei suma pretinsă de aceasta, circumstanță relevantă în condițiile în care art. 858 alin. (1) Cod civil dispune că temeiul executării rezidă în existența unei obligații, ce nu a fost constatată de instanță din motivul inadvertențelor admise de apelantă, descrise supra.

În același context, instanța reține că potrivit art.68 alin.(1) al Legii privind achizițiile publice nr.131 din 03 iulie 2015, în cazul achiziției de bunuri, servicii şi lucrări, operatorul economic va depune, odată cu oferta, şi garanția pentru ofertă.

Totodată alin (4) prevede că autoritatea contractantă prevede în documentația de atribuire cerințele față de emitent, forma, cuantumul şi alte condiții de bază ale garanției pentru ofertă, precum şi cerințele față de operatorul economic care depune garanția pentru ofertă, în cazul în care:

a) operatorul economic retrage sau modifică oferta după expirarea termenului de depunere a ofertelor;

b) ofertantul câștigător nu semnează contractul de achiziții publice;

c) nu se depune garanția de bună execuție a contractului după acceptarea ofertei sau nu se execută vreo condiție, specificată în documentația de atribuire, înainte de semnarea contractului de achiziții publice.

În speță se atestă că ofertantul câștigător „Accent Electronic" S.A nu a semnat contractul prezentat nr. 29 SC din 01 decembrie 2020 de achiziționare a tehnicii de calcul, invocând varii motive, pe care le impută intimatului, dar care nu pot fi soluționate în prezenta cauză din motivele nominalizate anterior, în lipsa unui act judecătoresc irevocabil ce ar constata ilegalitatea acțiunilor intimatului survenind prezumția legalității

acestora, fapt ce denotă că nesemnarea contractului este imputabilă apelantei, deoarece în copia exemplarului anexat la materialele cauzei (f.d 16-20) se atestă semnătura și ștampila aplicată de către beneficiarul - Serviciul Vamal.

În continuarea acestor constatări şi ***cu referire la argumentarea apelantei privind pretinsa îmbogățire nejustificată*** Colegiul reține că potrivit prevederilor art.1979 Cod civil, dacă o persoană obține o îmbogățire nejustificată (persoană îmbogățită) care se atribuie la dezavantajul suferit de o altă persoană (persoană dezavantajată), ea este obligată față de persoana dezavantajată să restituie îmbogățirea.

Conform dispozițiilor art.1981 alin.(4) Cod civil, îmbogățirea este nejustificată dacă persoana dezavantajată a oferit-o pentru un scop care nu este atins sau în considerarea unei așteptări care nu s-a realizat; persoana îmbogățită a cunoscut sau trebuia în mod rezonabil să cunoască despre acel scop sau acea așteptare., sau a acceptat sau se poate considera în mod rezonabil că a acceptat că îmbogățirea trebuie să fie restituită în astfel de circumstanțe.

Astfel, Colegiul atestă că îmbogățirea fără justă cauză poate fi invocată exclusiv în contextul în care pretinsa îmbogățire poartă caracter nejustificat, adică aceasta s-a realizată fără vreun temei legal, contractual sau alt motiv justificat, condiție inexistentă în prezenta cauză în condițiile expuse supra.

Față de cele ce preced și luând în considerație circumstanțele de fapt elucidate mai sus, coroborându-le cu probele administrate şi raportându-le la normele legale aplicabile speței în cauză, instanța de judecată ajunge cert la concluzia de a respinge cererea de chemare în judecată înaintată de către ”Accent Electronic” SA împotriva Serviciului Vamal privind restituirea garanției pentru ofertă în mărime de 22 774,75 lei ca fiind neîntemeiată.

Instanța conchide că motivele expuse supra denotă suficient soluția primei instanțe şi a instanței de apel, restul argumentelor invocate de apelant nefiind determinante, ocazie cu care instanța reține Avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni, în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, din care rezultă că motivarea hotărârii nu trebuie înțeleasă ca necesitând un răspuns la fiecare argument invocat.

Or, potrivit jurisprudenței Curții Europene, pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea trebuie să evidențieze că, judecătorul a examinat chestiunile esențiale prezentate și nu trebuie interpretată ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument (Van de Hurk vs Țările de Jos, 19 aprilie 1994, pct.61, seria A, nr.288).

Totodată, instanța de judecată reține că, conform art.6 alin.(1) din CEDO, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă şi imparțială, instituită de lege, care va hotărî, fie asupra încălcării drepturilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Drept rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe şi respingerea altor probe, precum şi argumentarea preferinței unor probe față de altele.

În opinia instanței, argumentele din cererea de chemare în judecată nu şi-au găsit confirmare în raport cu probele prezentate, şi nu a fost constatat nici un temei relevant pentru a obliga Serviciul Vamal la restituirea sumei achitate ca garanței pentru oferta la licitația din 18 noiembrie 2020 în mărime de 22774,75 lei .

Celelalte apărări ale apelantei formulate în cerere de apel, la fel, sunt neîntemeiate, mai mult, sunt expuse asupra circumstanțelor, cărora le-a fost dată o apreciere corectă de instanța de fond şi nefiind stabilite careva încălcări.

Faţă de cele ce preced şi având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este întemeiată, iar temeiurile invocate de către apelanți sunt lipsite de suport legal, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge apelul şi de a menține hotărârea primei instanțe.

Or, potrivit Hotărârii Curţii Constituționale nr.3 din 20.01.2015, §41 importanta principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură şi pentru autoritățile publice şi private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceştia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, instanța de judecată nu constituie o excepție de la regulă.

Astfel, sacrificarea principiului preeminenței dreptului în sensul impunerii unei alte conduite decât cea prescrisă de către legislator va avea inter alia drept efect defavorizarea procesuală a intimatului, deoarece asemenea acțiuni nu pot fi admise de către instanța de judecată decât în condițiile expres stabilite de lege, în caz contrar, acțiunile arbitrare ale instanțe sunt incompatibile testului de imparțialitate obiectivă perceput de un observator informat şi dezinteresat. Imparțialitatea este esențială pentru îndeplinirea adecvată a funcției judiciare, ea privește nu doar hotărârea însăşi, ci şi întreg procesul, prin care se ajunge la aceasta (valoarea 2, principiile de la Bangalore privind conduita judiciară).

Mai mult decât atât, potrivit definiției date în jurisprudența CtEDO noțiunii de certitudine legală, se menționează inter alia că legislația națională trebuie să fie expusă cu o suficientă precizie pentru a oferi posibilitatea persoanelor de a-şi reglementa comportamentul în sensul posibilității obținerii unor ”consultații adecvate” de a prevedea în caz de necesitate la un nivel rezonabil, consecințele, ce pot surveni în rezultatul anumitor acțiuni (Sunday Times v UK 26.04.1979, § 49).

Certitudine legală impusă inter alia regulilor de procedură civilă în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile reclamantului, cât şi ale pârâtului, motiv pentru care instanța de judecată, nu este în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de drept de procedură civilă și cele materiale.

Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curţii Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

Mai mult decât atât, în conformitate cu prevederile art.9 CPC, instanței de judecată îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfășurarea procesului, pe principiile de contradictorialitate și egalitate a părților în drepturi (art.26 CPC), motiv din care exonerarea unui participant la proces de obligația legală reprezintă în esență o favorizare nejustificată, în frauda regulilor unui proces echitabil.

În condițiile enunțate s-a constat legalitatea hotărârii instanței de fond, argumentele apelantei fiind combătute prin concluziile supra, Colegiul Civil conchide de a respinge apelul și a menține hotărârea instanței de fond.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.a), 390 CPC, Colegiul Civil,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de *****

Se menține hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 06 martie 2023, în cauza civilă la acțiunea S.A „Accent Electronic” către Serviciul Vamal, cu privire la restituirea sumei.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, Nelea Budăi

Judecătorul

Judecătorii Ina Dutca

Marina Anton

Dosarul:nr.2ac-448/23 Judecător: Octavian
Dvornic 2-21084045-02-2ac-28072023

D I S P O Z I T I V U L
D E C I Z I E I

19 martie 2024 mun.
Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău
În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Nelea
Budăi
Judecătorii Ina Dutca şi Marina
Anton
Grefier Ecaterina
Mihailov

examinând în ședința publică apelul declarat de *****în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de S.A. „Accent Electronic” către Serviciul Vamal, cu privire la restituirea sumei, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 martie 2023, prin care acțiunea a fost respinsă.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.a), 390 CPC, Colegiul Civil,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de *****

Se menține hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 06 martie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de S.A. „Accent Electronic” către Serviciul Vamal cu privire la restituirea sumei.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție

în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, Nelea Budăi

Judecătorul

Judecătorii Ina Dutca

Marina Anton